

“မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်း ဆေးရုံအုပ်ချုပ်မှုပညာအဖွဲ့၏ ဆေးရုံစီမံခန့်ခွဲမှု
ပညာသင်တန်း” ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင်ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး
မြွက်ကြားခဲ့သည့်မိန့်ခွန်းကောက်နုတ်ချက်

ရန်ကုန်မြို့

၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၁၈) ရက်

- ဒီနေ့ဖွင့်လှစ်တဲ့သင်တန်းဟာ ကျန်းမာရေးလောကအတွက် အလွန်အရေးကြီးတဲ့အတွက် အခုလို မအားတဲ့ကြားထဲက တက်ရောက်လာရခြင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဖြစ် တဲ့သက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ဒီမြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်းကြီးရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်တွေကို ဆက်လက်ထောက်ခံပြီး ပံ့ပိုးနေဦးမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအသင်းကြီးမှာ society တွေအများကြီးရှိပါ တယ်။ ဆေးရုံအုပ်ချုပ်မှု ပညာအဖွဲ့ (society) ဟာ (၂၅)ကြိမ်မြောက်ဖွဲ့စည်းခဲ့တဲ့ society လို့သိ ရပါတယ်။ ဒီဆေးရုံအုပ်ချုပ်မှုပညာအဖွဲ့မှာ hospital administration diploma ရတဲ့သူများနဲ့၊ HAHM မဟာဘွဲ့ရတဲ့ ဆရာဝန်ကြီးများ အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ (၃၃၈)ဦး ရှိတယ်လို့သိရပါတယ်။ ဒီအဖွဲ့ ဝင်တွေဟာလည်း နှစ်စဉ်နှစ်စဉ်တိုးလာမယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ ဆရာတို့အနေနဲ့ စဉ်ဆက် မပြတ် ဆေးညာသင်ကြားရေးလုပ်ငန်းတွေလုပ်နေတယ်လို့လည်း သိရပါတယ်။ အစိုးရဆေးရုံ များသာမက ပုဂ္ဂလိကဆေးရုံ၊ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များ၊ မြို့နယ်ဆေးရုံများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ဆရာဝန်အသင်း(မန္တလေး)နဲ့လည်း ပူးပေါင်းပြီးလုပ်ဆောင်နေတာကိုသိရတဲ့အတွက် နှစ်ထောင်း အားရဝမ်းသာကျေနပ်မိပါတယ်။ ဆေးရုံတွေတင်မက poly-clinic တွေက ဆရာဝန်တွေပါ တက်ရောက်တာကိုသိရတဲ့အတွက် ဝမ်းသာပါတယ်။
- အခုအကြိမ်ဟာ (၄)ကြိမ်မြောက်ဖြစ်ပြီး (၁၆၅)ဦးခန့် တက်ရောက်တယ်လို့လည်း သိရပါတယ်။ ဆိုလိုတာက သင်တန်းပေးပြီးသူစုစုပေါင်း (၃၄၀)ဦးရှိပြီဖြစ်တဲ့အတွက် ကျေနပ်မိပါတယ်။ ဆက် လက်ဆောင်ရွက်ဖို့လည်း ပြောလိုပါတယ်။ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ လိုအပ် တဲ့ပံ့ပိုးမှုတွေ လုံးဝပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနဲ့ တွဲလုပ်တဲ့လုပ် င်ငန်းများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာသာမက ငွေကြေးပါပံ့ပိုးမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကူညီဖို့လုပ်တဲ့ အခါမှာ သွားလာတဲ့စရိတ်ကအစ ပံ့ပိုးပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပြီး ဆရာတို့သွားတဲ့အခါမှာ တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ပြည်နယ်မှာရှိတဲ့ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး/ကုသရေးဦးစီးဌာနမှူးတွေက ဆရာတို့ ကို proactively support လုပ်ဖို့၊ collaboration လုပ်ဖို့ကိုလည်း စာထုတ်ပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါမှသာ ဒီဆေးရုံအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့အနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ကိုပံ့ပိုးဖို့သွားတဲ့အခါမှာ မျက်နှာမငယ်စေဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်းမှာလုပ်နေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေအနေနဲ့ အကုန်လုံးရဲ့အဖွဲ့ဝင်တွေဟာ တစ်ချိန်တစ်ခါက ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနမှာတာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့ ဆရာဝန်ကြီးတွေပဲဖြစ်တဲ့အတွက် ဆရာဝန်ကြီးများကို honour လုပ်ရပါမယ်၊ ရိုသေလေးစားမှုလည်းပေးရပါမယ်။ ဗဟိုမှာရှိတဲ့ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်မှအစ သက်ဆိုင်ရာပညာရှင်အားလုံးက ပံ့ပိုးပေးဖို့ ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

- ဆေးရုံတစ်ခုကို ငြင်သာချောမွေ့စွာနှင့် ထိရောက်စွာ (smoothly and efficiently) လည်ပတ်နိုင်ဖို့ဆိုရင် အထူးကုတွေက အထူးတော်နေပါစေ MRCP, FRCS (၅)ခု (၆)ခု ရနေပါစေ၊ hospital administration သာ မကောင်းပါက ဒီဆရာကြီးတွေဟာ (၁၀၀)ရာခိုင်နှုန်း အားထည့်ပေမယ့်လည်း ရာခိုင်နှုန်းအပြည့်ပြန်မရနိုင်ပါဘူး။ ဆေးရုံအုပ်ချုပ်မှုပညာရပ် (hospital administration) မပါရင် မရနိုင်ပါဘူး။ Hospital management, logistics, administration နဲ့ technical အကုန်ပါမှရနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ တော်တော်လည်း ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ ပါဝင်တဲ့ကဏ္ဍတွေဟာ တစ်ခုနဲ့တစ်ခုပူးပေါင်းဆက်စပ်ပြီး (integrated and connected) အပြန်အလှန် အထောက်အကူပြုနေပါတယ်။ ဆေးရုံအုပ်ကြီးများဟာ အရည်အချင်းအားလုံး ပြည့်စုံဖို့လိုအပ်တဲ့အပြင် ဆေးရုံမှာရှိတဲ့ ဝန်ထမ်းအားလုံးရဲ့ ဝန်ဆောင်မှုနဲ့လည်းသက်ဆိုင်ပါတယ်။ ဒါမှမဟုတ်ပါက (၁၀၀)ဖိုးရင်းနှီးသော်လည်း (၃၀)ခန့်သာ ပြန်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဆေးရုံရဲ့ logistics management ကလည်း အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ လူနာစရောက်သည်မှ ဆေးရုံဆင်း အိမ်ပြန်ရောက်တဲ့အထိ သက်ဆိုင်ပါတယ်။ အလွန်ကျယ်ပြန့်တဲ့ နယ်ပယ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဆေးရုံမှာရှိတဲ့ဝန်ထမ်းတိုင်းက အရေးကြီးပါတယ်။ ဆေးရုံအုပ်ကြီးကအစ သန့်ရှင်းရေးအလုပ်သမားအထိ ညီတူညီမျှအရေးကြီးပါတယ်။ တစ်ခုခုဟာနေရင်ဖြစ်ဖြစ်၊ အလုပ်မလုပ်ရင်ဖြစ်ဖြစ် ဆေးရုံတစ်ခုလုံးရဲ့ဝန်ဆောင်မှုဟာ လျော့နည်းမှာဖြစ်ပါတယ်။ အားလုံးကဆက်နွှယ်နေပါတယ်။
- ဝန်ထမ်းများ ဆက်ဆံရေးမကောင်းပါက ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုလုံးကို ထိခိုက်နိုင်ပါတယ်။ နောက်ဆုံး ဆေးရုံအုပ်ကြီးမှစပြီး ဝန်ကြီးအထိ တာဝန်ရှိပါတယ်။ ဆိုလိုတာက အားလုံးက ဆက်နွှယ်ဆက်စပ်နေတယ်ဆိုတာကို ပြောလိုတာပါ။ ဆေးရုံအုပ်ကြီး၊ ဆေးရုံအုပ်၊ လက်ထောက်ဆေးရုံအုပ်တွေရဲ့ အရည်အချင်းဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီအရည်အချင်း

တွေကို တတ်နိုင်သမျှတိုးတက်အောင်၊ ရအောင်လုပ်ရပါမယ်။ ရာခိုင်နှုန်း(၁၀၀) ရအောင်တော့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ Perfectionist ဖြစ်အောင်ကတော့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဆရာတို့အနေနဲ့ ဆေးရုံအုပ်တွေကို သင်တန်းပေးတဲ့အခါမှာ ဘက်စုံမျှမျှတတ တော်ရန်၊ သိရန်၊ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံတတ်ရန်၊ ဆက်သွယ်တတ်ရန်၊ အုပ်ချုပ်တတ်ရန် သင်တန်းပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာ တို့ရဲ့ကိုယ်ပိုင်အတွေ့အကြုံများကိုလည်း မျှဝေပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပြဿနာများကို ဘယ်လို လက်တွေ့ကျကျ ဖြေရှင်းရလဲဆိုတာကို ထည့်သွင်းသင်ကြားပါ။ အချိန်ပြည့် didactic lecture များကို သင်တန်းပေးချိန် (၄၅)မိနစ်ဆိုရင် နောက်ဆုံး (၁၅)မိနစ်မှာ open discussion လုပ်ပါ။ ဒါမှသာလျှင် သင်တန်းတက်ရောက်တဲ့အတွက် အကျိုးသက်ရောက်မှု ပိုမိုရရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ဖက်သတ် (one way) ပဲဖြစ်နေရင် ဒီဖက်နားကဝင်ပြီး ဟိုဖက်နားကထွက်သွားမှာဖြစ်ပါ တယ်။ Hospital management မှာ ဆိုရင် there are several nodal points ရှိပါတယ်။ Point တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ဆက်စပ်နေပါတယ်။ ဒီ point များဟာ synchronously အလုပ်လုပ်နေရပါ တယ်။

- ဆေးရုံတွေမှာ ဆေးရုံအုပ်ကြီး၊ ဒုတိယဆေးရုံအုပ်၊ လက်ထောက်ဆေးရုံအုပ်များရှိပါတယ်။ သူတို့အသီးသီးရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်များဟာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သတ်သတ်မှတ်မှတ်ဖြစ်ရပါမယ်။ ဘယ်သူက ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ တိတိကျကျရှိရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ- ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးမှာ လက်ထောက်ဆေးရုံအုပ် (၄)ယောက်ရှိတယ်ဆိုပါစို့။ သူတို့တွေရဲ့ specific role ကို အတိအကျ သတ်မှတ်ပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး တက်ရောက်လာကြတဲ့သူတွေကလည်း ဘာတွေလုပ်သင့်တယ်ဆိုတာ ပြန်တင်ပြပေးပါ။ ဘာတွေလုပ်ရမယ်ဆိုတာတွေကိုလည်း ပြန် လည်ဆွေးနွေးကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ MS ကတော့ overall supervision လုပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ လုပ်ငန်းများ ကိုလည်း ဦးစားပေးခွဲထားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ - ပထမ(၄)ခုဟာ မဖြစ်မနေလုပ် ကိုလုပ်ရမယ်။ ကျန်တာတွေကတော့ MS ခိုင်းတာနဲ့ ဗဟိုမှ အထူးညွှန်ကြားချက်များဖြစ်ပါ တယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ ကျွန်တော်ဟာ လက်ထောက်ဆေးရုံအုပ်ဖြစ်ရင် ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ ကို တိတိကျကျ သိဖို့လိုပါမယ်။ ဒုတိယဆေးရုံအုပ်၊ လက်ထောက်ဆေးရုံအုပ်ရဲ့ဦးဆောင်မှုနဲ့ ဥပမာ- သူနာပြုတွေ ရဲ့တာဝန်ချိန်တွေကို အားလုံးအဆင်ပြေအောင် သေချာစွာဇယားဆွဲရပါ မယ်။ ဒါမှမဟုတ်ပါက သူတို့က ဆရာဝန်တွေကို သေချာစွာမပံ့ပိုးမကူညီနိုင်ပဲဖြစ်ပါမယ်။ အကျိုးဆက်အနေနဲ့ ရလဒ်အပိုင်းမှာထိခိုက်နိုင်ပါတယ်။ ဆိုလိုတာက အားလုံးဟာ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု

ဆက်နွယ်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အလုပ်ထက်တောင်ခက်ခဲပြီး လက်ဝင်ပါတယ်။ လက်ထောက်ဆေးရုံအုပ်တို့လုပ်နေတာက နေ့စဉ်တွေ့ကြုံနေရတဲ့ပြဿနာဖြစ်ပါတယ်။ လူတွေနဲ့တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ပြီး လုပ်နေရတဲ့အတွက် မလွယ်လှပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့က အပေါ်ကသာပံ့ပိုးနေပြီး policy နှင့် strategy ကို ကိုင်တွယ်လုပ်နေခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

- Hospital annual report တွေကို prepare လုပ်ပုံလုပ်နည်း၊ ကိုင်တွယ်ပုံကိုင်တွယ်နည်း၊ analysis လုပ်ပုံလုပ်နည်း၊ finding တွေကို ဘယ်လိုအသုံးပြုမယ်ဆိုတာတွေကို သင်ပေးစေလိုပါတယ်။ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဆေးရုံတွေမှာ annual report တွေ တော်တော်များများထပ်ပါတယ်။ Hospital annual report ကို ဘယ်သူကဒါတွေကို သုံးသပ်ဆန်းစစ်နေသလဲ။ များသောအားဖြင့် အပေါ်ယံလောက်ပဲသုံးသပ်ပါတယ်။ ဆေးဘယ်လောက်မှာရမယ်၊ hospital equipment, laboratory reagent ဘယ်လောက်မှာရမယ်ဆိုတာကို hospital annual report ကို သုံးသပ်တတ်ရမှာဖြစ်တဲ့အတွက် hospital annual report ကို သုံးသပ်တတ်စေဖို့၊ သိစေဖို့အတွက် သေသေချာချာသင်ကြားပေးစေလိုပါတယ်။ အကြံပေးကြပါ။ ဗဟိုမှလည်း သက်ဆိုင်သူများနဲ့ဆွေးနွေးပြီး ပံ့ပိုးပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ မတူညီတဲ့ report format တွေမရှိအောင် စဉ်းစားပါ။ တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ဆေးရုံအဆင့်အလိုက် annual report တွေကို တစ်ပြေးညီဖြစ်စေဖို့ စဉ်းစားဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးရဲ့ report နဲ့ မြို့နယ်ဆေးရုံ report ရဲ့ format ကတော့ မတူနိုင်ပါဘူး။ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးတစ်ပြေးညီဖြစ်စေဖို့အတွက် ဆရာတို့စဉ်းစားပေးကြပါ။
- မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်း ဆေးရုံအုပ်ချုပ်မှုပညာအဖွဲ့ကဆရာတွေရဲ့ပံ့ပိုးမှုက အရေးကြီးပါတယ်။ အတွေ့အကြုံရှိတဲ့ ဒီအဖွဲ့ကဆရာကြီးများရဲ့အကူအညီများလည်း လိုပါတယ်။ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးတက္ကသိုလ်မှာသင်ကြားတဲ့ ဆေးရုံအုပ်ချုပ်မှုပညာ ဘွဲ့လွန်သင်တန်းတွေမှာလည်း ဆရာတို့က အကြံပြုပါ။ ကျွန်တော်တို့မှာ သင်တန်းဆရာအင်အားနည်းပါးတဲ့အတွက် experience ပြည့်ဝတဲ့ ဆရာတို့ရဲ့အတွေ့အကြုံတွေကိုလည်း ဝေမျှစေလိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ပေးနေတဲ့ TMO training တွေမှာလည်း ဆရာတို့ပါဝင်ကူညီပါ။ lecture တွေလည်းပေးကြပါ။ ပိုမိုကူညီနိုင်ဖို့အတွက်လည်း ဝိုင်းဝန်းစဉ်းစားရမှာဖြစ်ပါတယ်။

- ကျွန်တော်တို့ဘက်ကလည်း ဆောင်ရွက်ပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာတို့အကူအညီပေးရင် ဥပမာ- hospital management စာအုပ်တော်တော်များများရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒါတွေဟာ မြန်မာပြည်နဲ့ မကိုက်ညီပါဘူး။ မြန်မာပြည်ရဲ့ hospital management ကို Myanmar context မြန်မာ hospital system နဲ့ပဲ စဉ်းစားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ စာအုပ်ထဲမှာရေးတဲ့အတိုင်း လုပ်လို့မရပါဘူး။ စာအုပ်ထဲမှာပါရှိတဲ့ principle ပဲ ယူလို့ရပါတယ်။ ဒီအချက်ကို သတိပြုစေချင်ပါတယ်။ သူတို့အတိုင်း လုပ်လို့မရပါဘူး။ သူတို့အတိုင်းလုပ်ရင် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ငွေအင်အား၊ လူအင်အား မရှိပါဘူး။ ဒါဆိုရင် ကျွန်တော်တို့က ဘယ်လိုလုပ်မလဲ၊ သင်တန်းတိုင်းရဲ့သင်ခန်းစာတိုင်းကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆရာတို့ ပံ့ပိုးကူညီဆောင်ရွက်ပေးစေလိုပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဆေးရုံများရဲ့ context နဲ့ကိုက်ညီတဲ့စာအုပ်များလည်း ဖြန့်ဝေလိုပါတယ်။ လိုအပ်တဲ့ ပံ့ပိုးမှုတွေလည်း ကျွန်တော်တို့ပေးမှာဖြစ်ပြီး ဆက်လုပ်ဖို့လည်း ပံ့ပိုးပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကျန်းမာရေး စနစ်မှာရှိတဲ့ public health domain, technical domain, clinical domain နှင့် hospital domain ကို သင်တန်းတိုင်းမှာပိုမိုတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ နောက်သင်တန်းတွေကိုလည်း အခုသင်တန်းရဲ့အတွေ့အကြုံကိုအခြေခံပြီး ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ဖို့လည်း တိုက်တွန်းအပ်ပါတယ်။
- ဆရာတို့အနေနဲ့ ဒီလိုစာအုပ် သို့မဟုတ် document or course material များ ထုတ်ဖို့အတွက် ကျွန်တော်တို့က ငွေကုန်ကျမှုကို တာဝန်ယူပါတယ်။ Course material တွေကိုလည်း အမြဲဆန်းသစ် (review and update လုပ်) ရပါမယ်။ စာအုပ်ထုတ်ပြီးရင်လည်း ဆေးရုံကြီးများမှာ ဖြန့်ဝေထားပါမယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ ဆရာတို့ရဲ့ဦးနှောက်နဲ့အတွေ့အကြုံကိုအသုံးပြုပြီး ဆောင်ရွက်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဆေးစတို (medical store)ရဲ့ အုပ်ချုပ်မှုများ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုများအပြင် enabling working environment ရစေဖို့လိုပါတယ်။ Medical social worker များက staff social welfare တွေ ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ပေးရမလဲဆိုတာ ဝင်ရောက်ဆွေးနွေးစေချင်ပါတယ်။ Total management နဲ့ holistic management တွေကို သင်စေချင်ပါတယ်။ (၄)ရက်တာကာလဖြစ်တဲ့အတွက် အကုန်လုံးကိုမသင်နိုင်ပေမယ့် အရေးကြီးတာများကို သင်စေချင်ပါတယ်။ သင်တန်းမဆင်းခင်တစ်ရက်အလို

မှာ focus group discussion (FGD) တစ်ခုလုပ်ပါက (၁)နာရီလောက်ပဲကြာမှာဖြစ်ပြီး သင်တန်း တက်ရောက်သူအချင်းချင်းထဲမှ ခေါင်းဆောင်မယ့်သူကိုရွေးချယ်ပြီး FGD လုပ်ပြီး confidential report လုပ်ပြီးတင်ပြပါ။ ပြည့်စုံတာ၊ မပြည့်စုံတာ အကုန် comment ပေးပါ။

- ဆေးရုံတွေကိုကွင်းဆင်းတဲ့အခါမှာလည်း အဖွဲ့ဖွဲ့ပြီး တရားဝင်သွားရောက်စေလိုပါတယ်။ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ သွားခိုင်းသလိုသွားရမှာဖြစ်ပြီး ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးများနဲ့ပူးပေါင်းပြီးသွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆေးရုံမှာ အပြစ်လာရှာတာမဟုတ်ဘူး၊ ဒီဆေးရုံကို ဘယ်လိုတိုးတက်အောင် လုပ်ရမယ်ဆိုတဲ့အချက်တွေကိုသိရှိအောင် လာရောက်လေ့လာခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအချက်တွေကို သိရှိမှသာ မှန်ကန်စွာတင်ပြပြီး ဘက်မလိုက်ဘဲ ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှသာ ဆေးရုံများဘက်မှ အားလုံးပြောလာမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လိုသွားမယ်၊ ဘယ်လိုလုပ်မယ်ဆိုတာကို ကုသရေးဦးစီးဌာနနဲ့ညှိနှိုင်းပြီး ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာတို့ရဲ့နောက်ဆုံးတွေ့ရှိချက်များသာ composite review and analysis လုပ်ရင် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ hospital administration domain နဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ပိုကောင်းအောင် ဘယ်လို strategy, ဘယ်လို policy နှင့် intervention များလုပ်ရမလဲဆိုတာ ကျွန်တော်တို့သိရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဆေးရုံတွေကို ဆရာတို့ဝင်ရောက်ဆွေးနွေးပါက (hospital domain)ကြီး ပိုကောင်းမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဒီ hospital administration ကို ပေါ့ပေါ့တန်တန် လုံးဝမထားပါဘူး။
- ဆေးရုံတွေမှာ လက်ရှိသုံးနေတဲ့ SOP, Guideline တွေကို အသစ်လုပ်ဖို့ လိုမယ်ထင်ပါတယ်။ Update လုပ်ပါမယ်။ ကုသရေးဦးစီးဌာနနဲ့ဆွေးနွေးပြီး အကြံပြုစေလိုပါတယ်။ HAHM course တွေကို အခုထက်ပိုထိရောက်ပြီး အဆင့်မြင့်စေရန် လုပ်စေချင်ပါတယ်။ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှလည်း အခုထက်ပိုမိုပံ့ပိုးပေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ Course မှာ ဘာတွေကို ဖြုတ်သင့်တယ်၊ ဘာတွေ တိုးသင့်တယ်ဆိုတာကို အကြံပေးစေချင်ပါတယ်။ Course ကိုလည်း total review လုပ်ဖို့ပြင်ဆင်နေပါတယ်။ MPH ကျောင်းသားများ တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ပြည်နယ်များရှိ ဆေးရုံကို လေ့လာစေလိုပါတယ်၊ သွားစေချင်ပါတယ်။ မသွားခင်မှာ ဘယ်နေရာတွေကိုသွားမယ်ဆိုတာ နေပြည်တော်မှာရှိတဲ့ တာဝန်ရှိသူများနဲ့တိုင်ပင်ဆွေးနွေးစေချင်ပါတယ်။ Checklist တွေ

ဆေးရုံ performance data တွေ ကပ်ပေးပါ။ ဆေးရုံအုပ်ဖြစ်လာမယ့်သူတွေကလည်း ဆရာဝန် သစ္စာအမိဋ္ဌာန်လိုမျိုး ဆေးရုံအုပ်သစ္စာအမိဋ္ဌာန်ရှိသင့်ပြီး ဆေးရုံတိုင်းမှာ ကပ်ပေးထားစေချင် ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ DMS, AMS ခန့်မယ့်သူတွေဟာ ဘာတွေလုပ်ရမှာဆိုတာ သိစေချင်ပါ တယ်။ မဝင်ခင်မှာ မဖြစ်မနေသင်တန်း တက်စေလိုပါတယ်။ အလုပ်စဝင်တာနဲ့ ဘာလုပ်ရမယ် ဆိုတာကိုသိပြီး လုပ်နိုင်ရပါမယ်၊ ကျွန်တော်တို့က systematizing the system လုပ်နေပါတယ်။ မီးရထား ကြီးကို သံလမ်းပေါ်တင်သလိုမျိုး လုပ်နေပါတယ်။ ဒီနေရာမှာရပ်မသွားအောင် ရှေ့ဆက် ဘယ်လိုသွားမလဲ၊ အစိုးရသက်တမ်း (၁၀)လမှာ တော်တော်များများရောက်နေပါတယ်။ System develop လုပ်နေပါတယ်။

- Health literacy promotion ကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ လူတော်တော်များများ ရောဂါဖြစ်ခြင်းက ကျေးလက်နေပြည်သူတွေဟာ မသိလို့ရောဂါကျွမ်းပြီးမှ ဆေးရုံကိုရောက်ရှိလာကြတာများပါတယ်။ ကျန်းမာရေးပညာပေးအနန့်လည်း ကျောင်းသား/သူ အရေအတွက် (၉)သန်းလောက်ရှိတဲ့အတွက် ကျောင်းကျန်းမာရေးပညာပေးကို ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ ဒီလိုပညာပေးတာက ရရှိလာနိုင်တဲ့အကျိုးသက်ရောက်မှုများကတော့ ကိုယ်ခန္ဓာကျန်းမာစေရုံတင်မကဘဲ စိတ်ဓါတ်ရေးရာအရရော ကောင်းမွန်သောကျန်းမာရေး ရရှိ နိုင်ပါတယ်။ ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများကို ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနနဲ့ပူးပေါင်းပြီး အထူး အလေးထား ဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ တစ်ပြည်လုံးမှာရှိတဲ့ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ အားလုံး အရေးကြီးပါတယ်။ အဆင့်ဆင့်ကြည့်ရှုဆောင်ရွက်တဲ့ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများက အရေးကြီးပါတယ်။ သူနာပြုများရဲ့ကဏ္ဍမှာလည်း အထူးအရေးကြီးပါတယ်။ တစ်ပြည်လုံးမှာရှိ တဲ့ basic health services professionals များအားလုံးဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ Reorientation training များ ပေးနေပါတယ်။ Public health domain ကြီးတစ်ခုလုံးကောင်းမှသာ မဖြစ်သင့် တဲ့ရောဂါမှ ကာကွယ်၍ရသောရောဂါများမဖြစ်ဘဲ ဆေးရုံလာတဲ့လူနာဦးရေ နည်းမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဆေးရုံအဆင့်တိုးတယ်ဆိုတာ တကယ်တော့ ကောင်းတဲ့လက္ခဏာမဟုတ်ပါဘူး။ လွှတ်တော်မှာ ဖြေသလို ဆေးရုံကိုလာတဲ့လူနာအရေအတွက် နည်းအောင်လုပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှာ MoHS အတွက် one trillion ကျပ် ရပါတယ်။ အားလုံးစုပေါင်းစဉ်းစားပြီး

ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကြောင့် ဆေးနှင့်ဆေးပစ္စည်းပေးသင့်တဲ့နေရာကို မရောက်တာမျိုးမဖြစ်ရန်အပြင် မကုန်သင့်တာမကုန်အောင်လုပ်ရပါမယ်။ INGO တွေအနေနဲ့လည်း ထောက်ပံ့တာနဲ့တန်အောင် လုပ်ဆောင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ တတ်နိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

- ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ အကုန်လုံးကို holistic review လုပ်မှာဖြစ်ပြီး INGO Review unit လည်း ဖွဲ့ပြီးပါပြီ။ Geographical & technical ကို review လုပ်ပါမယ်။ အဖွဲ့အစည်းတွေက ထောက်ပံ့တာ (၁)ဆဆိုရင် (၂)ဆလောက်တန်ဖိုးရှိအောင် လုပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ National Health Plan 2017-2021 ကို ဆွဲနေတာပြီးပါပြီ။ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနယ်ပယ်ကလည်း ကောင်းမွန်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ယုံကြည်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံက စီမံကိန်းရေးဆွဲတာ အထူးတော်ကြပါတယ်။ NHP မှာ ပါတာတွေကို ဆောင်ရွက်မှာဖြစ်ပါတယ်။ တတ်နိုင်သမျှ NHP မှာပါတာတွေကို ဆောင်ရွက်မှာဖြစ်ပါတယ်။ Public health and new areas such as medical ethics, public health ethics, nursing ethics, research ethics တွေအားလုံးက အရေးကြီးသလို medical ethics, nursing ethics တွေက ပိုပြီးအရေးကြီးတဲ့အတွက် ဆေးကျောင်းတွေမှာ ဒါကို case scenario ပုံစံဖြင့် တင်ပြဆွေးနွေးသင်ကြားနေပါတယ်။ ဘာကြောင့်ဖြစ်တယ်၊ မဖြစ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်မယ်၊ ကောင်းအောင် ဘယ်လိုလုပ်မယ်၊ implementation research တွေကို သုံးသင့်တဲ့နေရာမှာသုံးဖို့ ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာနနဲ့ပူးပေါင်းပြီး ဆောင်ရွက်ဖို့ရှိပါတယ်။
- နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ပြောလိုတာကတော့ မကြာခင် နေပြည်တော် ကုသရေးဦးစီးဌာနအနေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်းရဲ့ ဆေးရုံအုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ ဘယ်လိုရှေ့ဆက်လှမ်းမယ်ဆိုတာကို ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအဖွဲ့ရဲ့ အရေးပါမှု၊ ဆောင်ရွက်မှုကိုလည်း မှတ်တမ်းတင်ပါတယ်၊ ဂုဏ်လည်းယူပါတယ်၊ ဝမ်းမြောက်ပါတယ်။ အဖွဲ့ကြီးကိုလည်း အခုထက် ပိုပြီးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေလိုပါတယ်။ HAHM master course မှာလည်း အခုထက်ပိုပြီး ပါဝင်စေချင်ပါတယ်။ Training materials တွေကိုလည်း ပိုလုပ်စေချင်ပါတယ်။ တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ပြည်နယ်မှာ ပိုလုပ်စေချင်ပါတယ်။ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး/ကုသရေးဦးစီးမှူးများကလည်း ကူညီပံ့ပိုးမှာဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာ

နိုင်ငံရဲ့ hospital domain ကြီးကို အခုထက်ပိုပြီး ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ပိုမိုကူညီဆောင်ရွက်ပေးပါလို့ပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။

အခမ်းအနားတက်ရောက်သူများစာရင်း -

- ယခင်ကျန်းမာရေးဝန်ကြီး ဒေါက်တာဦးဖေသက်ခင်
- ယခင်ကျန်းမာရေးဒုတိယဝန်ကြီး ဒေါက်တာဦးမြဦး
- မြန်မာနိုင်ငံဆေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာဦးအက်စ်ကျော်လှ
- မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်း ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာဦးရဲမြ
- မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာဦးနေဝင်း
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ပါမောက္ခချုပ်များ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ
- အခြားဝန်ကြီးဌာနများမှ ဝန်ထမ်းအကြီးအကဲများနှင့် တာဝန်ရှိသူများ
- ဖိတ်ကြားထားသော ဧည့်သည်တော်ကြီးများ

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)